

ZPRÁVA O ČINNOSTI ODDĚLENÍ BOZP OSŽ Ú ZA ROK 2023

1) Úvod

Oddělení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Odborového sdružení železničářů předkládá Ústředí OSŽ písemný dokument „*Zpráva o činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú za rok 2023*“. Součástí této zprávy jsou i údaje dále uváděné v „*Souhrnné zprávě o vyhodnocení kontrolní činnosti za rok 2023*“, která se rovněž pravidelně předkládá Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Tato zpráva je vypracována na základě obsahového plánu zasedání Ústředí OSŽ pro rok 2024.

Činnost oddělení BOZP OSŽ Ú je zčásti dotována z prostředků státního rozpočtu – Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Tomuto ministerstvu přísluší i výkon dohledu a kontroly nad činností oddělení, a to zejména kontrola činnosti svazových inspektorů BOZP a nakládání se státní dotací. „*Smlouva o úhradě nákladů vzniklých odborovým organizacím podle § 322 zákoníku práce 2023*“ mezi Odborovým sdružením železničářů a MPSV ČR je každoročně obnovována. Činnost oddělení BOZP OSŽ Ú je tímto ministerstvem i metodicky řízena. Oddělení BOZP OSŽ Ú při své činnosti úzce spolupracuje s orgány inspekce práce a orgány ochrany veřejného zdraví.

2) Personální obsazení oddělení BOZP v roce 2023

Výkon kontrolní činnosti nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů se řídí místem kontrolovaného pracoviště. Pro každého SIBP (VSIBP) jsou stanoveny, v souladu s metodikou MPSV ČR a požadavky vedoucího oddělení BOZP – svazového inspektora, počty kontrol, které musí každý z inspektorů v průběhu roku vykonat.

Kontrolní činnost svazových inspektorů BOZP byla i v roce 2023 prováděna na přiděleném území (podle krajů). Koncem roku 2023 došlo vlivem úmrtí jednoho ze svazových inspektorů (Jaroslav Leština, Plzeňský a Jihočeský kraj) k přechodnému snížení počtu zaměstnanců oddělení, v současné době probíhá výběrové řízení na tuto pozici. Zajištění činnosti v Plzeňském a Jihočeském kraji je dočasně prováděno operativně, na základě momentální potřeby a vyhodnocení konkrétní situace vedoucím oddělení BOZP – svazovým inspektorem.

Zaměstnanci oddělení a jejich působnosti dle krajů:

Jméno a příjmení	Pozice	Působnost
JUDr. Petr Kožmín, LL.M, MBA	vedoucí oddělení BOZP – svazový inspektor	ČR, nedrážní organizace
Míroslav Feber	vedoucí svazový inspektor BOZP	Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj
Monika Časarová	svazový inspektor BOZP	Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina
Pavel Antolič	svazový inspektor BOZP	Ústecký, Liberecký a Karlovarský kraj
Jaroslav Leština – do 22.10.2023 (zemřel) Od 23.10.2023 neobsazeno	svazový inspektor BOZP	Plzeňský a Jihočeský kraj
Dana Žáková	svazový inspektor BOZP	kraj Praha, Středočeský, Pardubický a Královéhradecký kraj

3) Výkon a obsah kontrolní činnosti nad stavem BOZP

Právo odborové kontroly vychází z Nálezů Ústavního soudu ČR č. 116/2008 Sb., a z Usnesení Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. Konf. 5/2010, toto právo je též zakotveno ve Stanovách OSŽ a v Programu OSŽ. Zmocnění pro výkon kontrolní činnosti je obsaženo zejména v ustanovení § 322 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, podle kterého mají odborové organizace právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů a zaměstnavatelé mají mj. za povinnost tento výkon kontroly odborovým organizacím umožnit. Nepřiznání práva vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je správním deliktem podle § 30 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekcii práce, ve znění pozdějších předpisů, se stanovenou sankcí pro zaměstnavatele až do výše 300 000,- Kč.

Samotný obsah kontrol je vymezen platnou legislativou v oblasti BOZP (ve znění pozdějších předpisů):

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- ostatní předpisy v oblasti BOZP, které vymezuje ustanovení § 349 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce:

Právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými směsmi a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

Na základě zkušeností z kontrolní činnosti upozorňujeme na důležitost práce inspektora BOZP, které by měly mít ZO OSŽ ve svých řadách, znalého a vyškoleného tak, aby byl dostatečně kvalifikovaným partnerem (oponentem) zaměstnavateli při jednáních o otázkách BOZP. Jeho práce (a samozřejmě i jeho spolupráce s oddělením BOZP) při dohledu na stavem BOZP a odstraňování závad v konkrétním místě, účast na šetření pracovních úrazů a podpora členů místní organizace je zásadní podporou ZV OSŽ a mateřské členské základny.

4) Druhy kontrolní činnosti nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů

Základem činnosti oddělení BOZP je výkon kontrolní činnosti nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Kontrolní činnost oddělení BOZP OSŽ Ú dále vychází z Obsahového a kalendářního plánu činnosti oddělení BOZP, týdenních plánů svazových inspektorů BOZP. Pokynu vedoucího oddělení BOZP ke kontrolní činnosti, a z podnětů a stížností funkcionářů OSŽ a členů ZO OSŽ. Jedná se o formu soustavné činnosti svazových inspektorů BOZP v podobě *řádných, následných, mimořádných, tematických, metodických kontrol, kontrol prověrek BOZP a kontrol šetření pracovních úrazů.*

- **Řádná a následná kontrola** – na základě týdenního plánu práce, který je předem schvalován vedoucím oddělení BOZP nebo na základě jeho požadavku. Každý svazový inspektor si vytváří vlastní systém kontrolní činnosti tak, aby během kalendářního roku dosáhl požadovaného (stanoveného) počtu kontrol, které pak vhodně plánuje takovým způsobem, aby počet provedených kontrol u jednotlivých zaměstnavatelů poměrným dílem odpovídal počtu zaměstnanců u zaměstnavatele. Řádné kontroly tvoří každoročně největší část kontrolní činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú. Jsou prováděny jako kontroly předem ohlášené zaměstnavateli a ve většině případů i zástupcům místně příslušné

odborové organizace. V případě, že byly při těchto kontrolách zjištěny zásadní závady a nedostatky, obvykle se přistupuje ke kontrolám následným.

- **Mimořádná kontrola** – provádí se neplánovaně, na základě došlých podnětů, stížností nebo na základě pokynu vedoucího oddělení BOZP, a to bez předchozího ohlášení, které by v některých případech postrádalo smysl. Vzhledem k tomu, že jsou tyto kontroly prováděny obvykle na podnět zástupců ZO OSŽ v místě, nejprve zjišťujeme, zda, a s jakým výsledkem byly ohlášené závady a nedostatky na úseku BOZP projednány na místní úrovni mezi místně příslušným zaměstnavatelem a místně příslušnou odborovou organizací, a zda se nejedná pouze o stížnost jednotlivého zaměstnance/člena bez vědomí ZO OSŽ.
- **Tematické kontroly** se provádí se na základě pokynu vedoucího oddělení BOZP a ve smyslu zákonů č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (ve znění pozdějších předpisů). Tematické kontroly se provádějí rovněž na základě schválených kampaní BOZP a zaměření kontrol nad stavem BOZP v ČR, a v souladu se schválenou metodikou pro provádění tematických kontrol oddělením BOZP OSŽ.
- **Prověrky BOZP** se provádí se jako kontrola nad dodržováním ustanovení § 108 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, kdy kontrolujeme, zda zaměstnavatel provádí prověrky BOZP na všech pracovištích, mj. dodržování stanoveného harmonogramu, organizačního a obsahového zabezpečení prověrek.
- **Šetření pracovních úrazů** představuje kontrolu nad způsobem šetření pracovních úrazů, a odškodňování u zaměstnavatele, případně spolupráci na šetření PÚ s odborovou organizací v místě nebo samotné šetření pracovního úrazu. Patří sem i účast na mimořádných poradních sborech a komisích, týkajících se šetření a odškodňování pracovních úrazů a spolupráce s odbornými odděleními OSŽ Ú (SPO).
- **Metodická činnost** oddělení BOZP má různé formy, jakými jsou např. poradenství, konzultace, informování o činnosti OSŽ při jednáních odborových orgánů, konferencí a členských schůzích, o jednáních v pracovních skupinách a komisích apod.

5) Provádění kontrolní činnosti v roce 2023

V roce 2023 bylo oddělením BOZP provedeno **celkem 472 kontrol**. Z každé kontroly BOZP byl vyhotoven tzv. *Kontrolní protokol*, který je základním dokladem o provedené kontrole. Protokol má stanovenou strukturu a formu, kterou je nutné dodržovat. Každý svazový inspektor odpovídá za řádnou dokumentaci a přesný popis zjištění závadových stavů a jeho porovnání s legislativou – za uvedení konkrétních porušení právních předpisů a ostatních předpisů BOZP. Svazový inspektor v protokolu též zároveň doporučuje nápravná opatření. Tato opatření jsou zaměstnavateli velmi často akceptována a přejímána v doporučené podobě. Vyplněné kontrolní protokoly se vždy odesílají kontrolovanému zaměstnavateli a místně příslušné odborové organizaci, zaměstnancům pro oblast BOZP konkrétního zaměstnavatele, případně rozdělovníkem dle požadavku Kolektivní smlouvy a dalších dohodnutých místních podmínek. Kontrolní činnosti se stále ve větší míře zúčastňuje i zaměstnavatel, což lze chápat, jako respekt k odborové kontrolní činnosti a pochopení výhodnosti spolupráce a určitého partnerství v této oblasti.

Počet provedených kontrol v roce 2023:

P. č.	Druh kontroly	Počet kontrol	Popis vykonávané kontrolní činnosti
1.	řádná	146	běžná kontrola na základě týdenního plánu práce svazového inspektora
2.	následná	24	kontrola odstranění zjištěné závady v rámci řádné kontroly
3.	mimořádná	11	vlastní šetření nebo ověření žádosti, podnětu nebo stížnosti
4.	tematická	0	kontrola určité vymezené oblasti BOZP podle pokynu vedoucího oddělení
5.	metodická	97	provádění kontrolně-metodické činnosti v oblasti BOZP
6.	prověrky BOZP	184	kontrola organizace, provádění a průběhu prověrek BOZP
7.	šetření PÚ	10	kontrola průběhu šetření a objasňování pracovního úrazu

6) Přehled nejčastějších závad zjištěných při výkonu kontrolní činnosti v roce 2023

V roce 2023 bylo zjištěno *celkem 775 závad a nedostatků na úseku BOZP*. Většina závad a nedostatků nevykazovala známky systémových chyb. Nalezené závady a nedostatky jsou uvedeny v tabulce, vč. uvedení konkrétního porušení právních a ostatních předpisů.

Technické požadavky na pracoviště, stroje, technická zařízení, přístroje a nářadí

P. č.	Popis závady/nedostatku	Porušení předpisů BOZP
1.	Stav přístupových cest, stezek, manipulačních prostor v kolejišti-jejich nerovnost, neschůdnost apod.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 2, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, NV č. 168/2002 Sb., vyhl. č. 177/1995 Sb., ČSN, TNŽ, vnitřní předpisy zaměstnavatele
2.	Stav pracovních jam v halách pro opravy dopravních prostředků-jejich chybějící vybavení, osvětlení, bezpečnostní značky, neoznačení manipulačního prostoru, nezabezpečení nepoužívaných pracovních jam.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6 odst. 1, NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 7.3, 7.4 a 7.5, NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
3.	Stav skladování – chybějící označení podlah, regálů a palet, špatné ukládání manipulačních jednotek, nevhodný technický stav regálů a palet, zastavování uliček mezi regály apod.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), § 4 odst. 1 písm. c), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 10.1, 12.2 a 10.3, NV č. 378/2001 Sb., § 4 odst. 1, 2 a 3, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
4.	Stav ramp-chybějící označení volných okrajů, nebezpečných hran, chybějící ochranná zařízení.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6 odst. 1, NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 6.1 a 6.2, NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7, ČSN, TNŽ, vnitřní předpisy zaměstnavatele

5.	Stav schodiště–chybějící bezpečnostní označení, poškozený povrch schodišťových stupňů a povrchu.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1 a 5.10, NV č. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
6.	Dopravní komunikace–nezajištěný snadný, bezpečný a vyhovující přístup pro pěší a pro jízdu dopravních prostředků, chybějící bezpečnostní označení, výskyt překážek v komunikacích.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1, NV č. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
7.	Únikové cesty a východy – umístování překážek, chybějící volnost a průchodnost do volného prostoru nebo na bezpečné místo, nevyhovující označení.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. d), NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, čl. 2.3, NV č. 375/2017 Sb., § 2 a § 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
8.	Stav elektrické instalace, elektrických zařízení, rozvodů a osvětlení-jejich bezpečnost při provozování, mechanická pevnost, spolehlivost upevnění a jejich zajištění, stav bezpečnostních krytů.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1, § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 4 odst. 1 písm. a) a c), NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, vyhl. č. 48/1982 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele

Ochrana zdraví při práci, požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

P. č.	Popis závady/nedostatku	Porušení předpisů BOZP
1.	Stav osvětlení vnitřních a venkovních pracovišť – nedostatečná intenzita osvětlení ve vztahu k prováděné pracovní činnosti.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b), NV č. 361/2007 Sb., § 45 a § 45a, NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, čl. 9, ČSN a vnitřní předpisy zaměstnavatele
2.	Stav sanitárních zařízení–nevyhovující stav jejich provedení a vybavení,	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2

	nevyhovující mikroklimatické podmínky, vzdálenost od trvalého pracoviště, nedostatečný úklid.	odst. 1 písm. a), c) a e), NV č. 361/2007 Sb., § 54, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
3.	Stav stěn, stropů–výskyt plísně a nadměrné vlhkosti v obytných místnostech.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1, vyhl. č. 268/2009 Sb., § 10 odst. 1 písm. a), b) a h), vyhl. č. 6/2003 Sb., § 5 odst. 1
4.	Stav pomocných zařízení–nevyhovující stav, neodpovídající vybavení, osvětlení, větrání, mikroklimatické podmínky.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. c), NV č. 361/2007 Sb., § 55, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
5.	Stav v oblasti psychické a zrakové zátěže – není řešeno odpovídajícím způsobem, nedostatečná aplikace požadavků právních předpisů, nedostatečná opatření k eliminaci nebo minimalizaci rizik.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. a), NV č. 361/2007 Sb., § 33 a § 35
6.	Stav v oblasti úklidu a malování–prováděno nedostatečným způsobem, výskyt nepořádku na pracovištích a v sanitárních i pomocných zařízeních.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. e), NV č. 361/2007 Sb., § 55a a § 55b, vnitřní předpis zaměstnavatele.
7.	Stav v oblasti mikroklimatických podmínek–neodpovídající teplota na pracovišti, v sanitárních a pomocných zařízeních, neodpovídající osvětlení a větrání.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b), NV č. 361/2007 Sb., § 3, § 6, § 41, § 45, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.

Další zjišťované (příp. přetrvávající) závady a nedostatky v oblasti BOZP

P. č.	Popis závady/nedostatku	Porušení předpisů BOZP
1.	Stav v oblasti prevence rizik–nedostatečné vyhledávání a identifikace a hodnocení rizikových faktorů	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 3 a 4, zákon č. 258/2000 Sb., §

	pracovních podmínek, nedostatky v oblasti kategorizace prací.	37, § 38 a § 39, vyhl. č. 432/2003 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.
2.	Stav v oblasti osamocených zaměstnanců – práce osamocených zaměstnanců na rizikových pracovištích, jejich nedostatečné zajištění proti ohrožení jejich života a zdraví.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), d) a e).
3.	Stav v oblasti organizování prověrek BOZP– provádění prověrek formálním a nedostatečným způsobem, neprovádění prověrek na všech pracovištích a zařízeních, nedostatečně rychlé odstraňování zjištěných závad a nedostatků, nedodržování schváleného harmonogramu prověrek BOZP.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, 2, 3 a 4, § 108 odst. 5, vnitřní předpisy zaměstnavatele.
4.	Stav dokumentace BOZP – nedostatečná úroveň zpracování nebo chybějící dokumentace, která je však vyžadována právními předpisy a ostatními předpisy v oblasti BOZP.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 až § 108, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 až § 5., zákon č. 258/2000 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.
5.	Stav v oblasti provádění kontrolní činnosti v oblasti BOZP–nepravidelné provádění kontroly úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, případné provádění kontrolní činnosti pouze formálně a nedostatečně.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a 2, § 102 odst. 1, 2 a 3, § 302, vnitřní předpisy zaměstnavatele.

Pozn.: Uvedená legislativa je v platném znění.

7) Pracovní úrazovost

Každý zaměstnavatel, u něhož došlo k pracovnímu úrazu, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu za účasti postiženého zaměstnance (pokud je to možné), svědků a za účasti odborové organizace a zároveň ohlásit pracovní úraz odborové organizaci

bez zbytečného odkladu. V oblasti BOZP, která se týká pracovních úrazů, je velmi důležitá práce odborové organizace, která má právě zde velmi rozsáhlá práva uvedená v legislativě.

Úkolem oddělení BOZP OSŽ Ú je kontrola zaměstnavatele, jakým způsobem šetří a objasňuje pracovní úrazy, a jakým způsobem jsou pak pracovní úrazy odškodňovány. Cílem OSŽ, a tedy i oddělení BOZP je dosáhnout co nejvyšší úrovně odškodnění a toho, aby **každý pracovní úraz byl šetřen, objasněn a odškodněn ve prospěch postiženého zaměstnance (příp. jeho pozůstalých).**

I v této oblasti zjišťujeme, že některé místně příslušné odborové organizace své právo podílet se na šetření pracovního úrazu (spolu se zaměstnavatelem) plně nevyužívají, šetření a objasňování pracovního úrazu svého člena ponechávají na zaměstnavateli bez ohledu na výsledek šetření, a v těchto případech se snížením odškodnění i bez námitek souhlasí.

V roce 2023 se oddělení BOZP OSŽ Ú přímo podílelo na šetření **13 pracovních úrazů (10 s hospitalizací nad 5 dní, 3 s následkem smrti)**, z nichž u 1 pracovního úrazu pokračovalo šetření z roku 2020 (OIP, O18, PČR), 1 pracovního úrazu z roku 2021 a 3 pracovních úrazů z roku 2022. Dále aktivně vstupovalo do šetření dalšího přibližně **56 tzv. ostatních pracovních úrazů**. V rámci ochrany členů na úseku pracovní úrazovosti často spolupracuje oddělení BOZP OSŽ Ú i s oddělením SPO.

8) Lektorská a školicí činnost

Významnou činností oddělení BOZP je lektorská a školicí činnost – tedy vzdělávání funkcionářů a členů OSŽ. V roce 2022 se oddělení BOZP též zúčastňovalo, mimo školení pro začínající a pokročilé inspektory BOZP ZO OSŽ, i seminářů a školení pořádaných pro hospodáře, členy RK a funkcionáře ZO OSŽ. Z předkládané informace o vzdělávacích aktivitách OSŽ v průběhu roku 2023, které OSŽ realizovalo, vyplývá, že v různých formách vzdělávání bylo v průběhu I. pololetí roku 2023 *proškoleno 195 funkcionářů a členů ZO OSŽ* a v průběhu II. pololetí roku 2023, bylo *proškoleno 206 funkcionářů a členů ZO OSŽ* – tedy **celkem 401 frekventantů**. Pokud se jedná přímo o semináře pro začínající a pokročilé inspektory BOZP ZO OSŽ, bylo v roce 2023 proškoleno **celkem 27 začínajících a 35 pokročilých inspektorů BOZP**.

Oddělení BOZP OSŽ Ú považuje za velmi důležité získávat a vzdělávat nové inspektory BOZP ZO OSŽ, protože, jak jsme již v textu uvedli, pouze odborně zdatný zástupce zaměstnanců je schopen odpovídajícím způsobem hájit a zastupovat své kolegy – členy OSŽ. Tito dobrovolní inspektori BOZP, které vyškolujeme a prakticky zaučujeme v týdenních kurzech, jsou pak nápomocni nejen svazovým inspektorům BOZP, ale jsou zásadní pomocí pro ZO OSŽ. Svazoví

inspektoři bezpečnosti práce se podíleli nejen na realizaci schválených vzdělávacích aktivit OSŽ Ú, ale také na zajišťování dalších seminářů a přednášek podle potřeby jednotlivých odborových organizací. Můžeme např. uvést školení BOZP Výboru OSŽ HZS SŽ školení BOZP pro zaměstnance RZ Potštejn při ZO OSŽ Olomouc hl. n., pravidelné školení členů OSŽ při AŽD, zajištění organizace, programu a moderování školení BOZP pro zaměstnance Bohemiky v Železné Rudě, jednání Rady OSŽ při ČD, a.s., RP ZAP České Budějovice a RP ZAP Brno, RZ Vyšší Brod-Kláster atd.

9) Přehled o poskytování odborného poradenství, stanovisek a konzultací v roce 2023

Další součástí činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú je poskytování odborného poradenství a metodické pomoci na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato činnost probíhá prostřednictvím telefonického, písemného nebo osobního kontaktu. Svazoví inspektoři navštívili v rámci metodické činnosti také množství různých jednání odborových orgánů a organizací (komise BOZP, konference, členské schůze, výbory apod.), dále se zúčastňovali jednání různých pracovních skupin (pracovní skupina pro výstrojní součásti a OOPP), poradních sborů a pracovních komisí (výběrové řízení). V posledních letech není výjimkou, že se na oddělení BOZP OSŽ Ú obrací s žádostí o konzultace i zaměstnavatel a jeho odborně způsobilé osoby v oblasti BOZP. I v rámci této spolupráce dochází k neustálému vylepšování podmínek práce a stavu pracovišť pro členy (i nečleny) OSŽ. V roce 2023 poskytlo oddělení BOZP **1205 odborných porad a konzultací.**

Odborné poradenství je pravidelnou součástí práce oddělení BOZP OSŽ Ú a patří mezi benefity OSŽ. Pro kvalitní provádění této činnosti se svazoví inspektoři průběžně vzdělávají a členská základna možnost konzultací často využívá. Odborná stanoviska jsou pak vydávána i pro účely šetření pracovních úrazů, pro podporu ZO OSŽ v případě jednání se zaměstnavateli v oblasti BOZP, a není nijak neobvyklé, že o odborné stanovisko k problematice BOZP požádá v rámci spolupráce s odborovou organizací i zaměstnavatel, aby zajistil zaměstnancům co nejlepší pracovní prostředí a pracovní podmínky.

I zde funguje na vysoké úrovni i spolupráce s oddělením SPO na zajišťování vydávání odborných stanovisek z oblasti BOZP pro ZO OSŽ dle jejich potřeby a požadavků.

Přehled o poskytování právní pomoci pro členy ZO OSŽ za rok 2023:

telefonicky	osobně	písemně	celkem
192	402	611	1205

10) Provozování krizové a úrazové linky

Zaměstnanci oddělení BOZP se rovněž v roce 2023 podíleli na provozování *Krizové linky OSŽ*, která patří k významným prostředkům pomáhajícím zajistit ochranu členů OSŽ a zajištění nepřetržité (24/7) a kvalifikované pomoci pro případ mimořádných událostí, a dále na provozu *Úrazové linky oddělení BOZP*, která slouží jako metodická a konzultační pomoc členům OSŽ v oblasti pracovní úrazovosti.

11) Vzdělávání a udržování kvalifikace zaměstnanců oddělení BOZP OSŽ Ú

Průběžné prohlubování kvalifikace a znalostí v oblasti BOZP probíhá nejen samostudiem a formou vzájemného školení zaměstnanců oddělení, ale i pomocí odborných seminářů pořádaných prezenční formou i on-line (např. školení k PKS, problematika OOPP a pracovní obuvi, *BOZP ve školství z pohledu legislativy a duální vzdělání*, semináře společností Ejendals, Ergo Czech a 3M k OOPP a ergonomii, on-line mezinárodní konference Asociace samostatných odborů na téma *Nové trendy v působení odborových organizací a v kolektivním vyjednávání*, konference *BOZP v roce 2024*, udržování profesní kvalifikace strojevedoucího, semináře *nositel dýchací techniky, zdravotně a lezecké techniky-sebezáchrana*, školení první pomoci u HZS, školení krizových událostí v silniční dopravě atd. Tyto akce jsou vždy pečlivě vybírány s ohledem na co největší zaměření a rozsah znalostí, na zásadní změny v legislativě a finanční náklady. K prohlubování kvalifikace již tradičně sloužilo též členství v České asociaci prevence rizik (ČAPR), v jehož rámci lze využít např. jejich vzdělávací akce a účast na on-line kolokviích ZÚBOZ.

Svazoví inspektoři bezpečnosti práce se aktivně věnují i publikační činnosti v periodikách OSŽ (časopis *Obzor* a *nedrážní Obzor*) a spolupracují na vedení aplikace *MOJE OSŽ*.

I nadále je nastavena jako základní požadavek u všech svazových inspektorů odborná způsobilost v prevenci rizik (a odpovídající zdravotní způsobilost pro pohyb v kolejišti). Pracovníci oddělení však disponují i vyššími odbornostmi v oblasti BOZP i PO (auditor BOZP, odborně způsobilé osoby v požární ochraně, koordinátor BOZP, instruktoři první pomoci, vysokozdvíhových vozíků, soudní znalec v oblasti BOZP apod.). Tím je naplňován předpoklad kvalitního zastupování a hájení členů OSŽ v oblasti BOZP a navyšování nejen znalostí svazového inspektora, ale i udržování či nabývání praktických dovedností, které pak svazový inspektor může uplatnit při konkrétní kontrolní, metodické a lektorské činnosti, práci se ZO OSŽ a v komunikaci se zaměstnavatelem. Právě z tohoto důvodu je kladen velký důraz na sebevzdělávání u svazových inspektorů BOZP, poskytování komplexních služeb pro ZO OSŽ a kvalitní komunikaci se členskou základnou.

Aktuální přehled kvalifikace (odborné způsobilosti) svazových inspektorů je uveden na webových stránkách OSŽ.

12) Ostatní činnost

Další oblastí, kterou se oddělení BOZP OSŽ Ú v roce 2023 zabývalo, byla např. oblast posuzování a připomínkování návrhů nových a novelizovaných právních a ostatních předpisů v pracovněprávní oblasti a oblasti BOZP (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, interních předpisů zaměstnavatelů apod.) v rámci Asociace samostatných odborů, jako legislativního připomínkového místa, a v rámci OSŽ připomínkováním ostatních předpisů pro jednotlivé zaměstnavatele.

Do oblasti tzv. ostatních činností lze zařadit i pravidelné pracovní porady oddělení BOZP, které se řídí pevně stanoveným programem (kontrola plnění úkolů od minulé porady, informace z důležitých jednání OSŽ, informace o stavu pracovní úrazovosti, kontrolní a metodická činnost, legislativa BOZP, úkoly oddělení na další období apod.).

Oddělení BOZP OSŽ i v roce 2023 pokračovalo v aktivitách souvisejících s evropskou kampaní vyhlášenou na období 2023–2025 *Bezpečná a zdravá práce v digitálním věku*. Kampaň Zdravé pracoviště na období zvyšuje povědomí o dopadu nových digitálních technologií na práci a pracoviště a souvisejících výzvách a příležitostech v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP).

Zástupce oddělení BOZP OSŽ Ú se účastní i jednání pracovního týmu RHSD ČR pro bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci v rámci Tripartity, kam je byl delegován mezi zástupce odborů Asociací samostatných oborů, jejíž je OSŽ členem.

11) Závěr

Cílem oddělení BOZP je co nejlepší práce v oblasti BOZP – práce kvalifikovaná a odborná, která podporuje OSŽ Ústředí v rozvoji členské základny a zároveň též zajišťovat ochranu členů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Naší soustavnou činností v zájmu členské základny hledáme cesty ke zkvalitnění pracovního prostředí a pracovních podmínek členů OSŽ napříč všemi zaměstnavateli, u kterým má Odborové sdružení železničářů své členy!

JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA v. r.

Dana Žáková v. r.